

Stockholm 2016-10-20

Miljö- och Energidepartementet

Er ref: M2016/01735/KI

Yttrande över Miljömålsberedningens betänkande "En klimat och luftvårdsstrategi för Sverige" (SOU 2016:47)

Energiföretagen Sverige har givits möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande.

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar el, värme och kyla. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Nedan redogör vi för våra synpunkter.

Etappmålen

Energiföretagen Sverige anser att det är positivt att miljömålsberedningen föreslår en ambitiös klimatpolitik med ambitiösa klimatmål. Energiföretagen angav i sitt remissvar över betänkandet "Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige" att den blocköverskridande överenskommelsen om ett långsiktigt klimatmål till 2045 innebär en positiv politisk markering. Det är naturligt att miljömålsberedningen i betänkandet som nu är föremål för remiss föreslår etappmål till 2030 och 2040. Energiföretagen anser att det är bra att målen gäller den icke-handlande sektorn eftersom detta är konsistent med hur EU har lagt upp sin klimatpolitik och att den handlande sektorn redan omfattas av ett gemensamt utsläppstak i EU:s utsläppshandelssystem. Det är också positivt att miljömålsberedningen i etappmålen tar höjd för möjligheten att använda "kompletterande åtgärder". På så lång sikt som dessa etappmål avser är det mycket svårt att avgöra vilken utmaning dessa mål kommer att innebära och därför är det klokt att utnyttja flexibilitetsmöjligheter. Det är också i högre grad i linje med kostnadseffektivitet. Konsekvensanalysen borde dock vara mer utvecklad.

Energiföretagen delar Miljömålsberedningen syn på att utvecklingen i transportsektorn är på många sätt avgörande för att de av beredningen föreslagna etappmålen och det långsiktiga målet till 2045 ska vara möjliga att nå. Energiföretagen Sverige välkomnar Miljömålsberedningen förslag på att införa ett utsläppsmål för inrikes transporter som förtydligar målet om en fossiloberoende transportsektor. Energiföretagen ser att det på fordonssidan kommer att finnas olika lösningar; såväl elektrifiering som användning av biodrivmedel/biogas. Energiföretagen Sverige anser att det behövs en konkret handlingsplan för att uppnå uppställda mål, vilket Miljömålsberedningen tyvärr inte lyckats med fullt ut.

Prissättning av koldioxidutsläpp

Energiföretagen Sverige, anser precis som miljömålsberedningen att koldioxidskatten bör vara basen för styrningen i den icke-handlande sektorn och att EU ETS är basen för styrningen i den handlande sektorn. Energiföretagen Sverige håller med Miljömålsberedningen om att EU ETS behöver skärpas och att Sverige bör driva på för en sådan skärpning. Vidare anser Energiföretagen Sverige, precis som Miljömålsberedningen, att Sverige bör vara pådrivande för att EU:s energiskattedirektiv ändras så att miljöstyrningen ökar.

När det gäller EU ETS så anger miljömålsberedningen att en skärpning av taksänkningstakten i systemet till 2,6 procent per år för hela perioden mellan 2020–2050 skulle kunna bidra till att EU når den övre delen av det intervall om 80–95 procents minskning av utsläppen av växthusgaser till 2050 jämfört med 1990 som antagits som långsiktigt klimatmål inom EU. Energiföretagen håller helt med om detta och har sedan tidigare påtalat behovet av att öka utsläppsminskningstakten i systemet. Det kan även finnas andra sätt att stärka utsläppshandelssystemet, t.ex. genom att se över reglerna för marknadsstabilitetsreservens funktionsätt.

Energiföretagen Sverige anser dock att det är viktigt att verksamheter inte drabbas av dubbla styrmedel i form av både CO₂-skatt och utsläppshandel. Detta har tidigare varit fallet för kraftvärmeanläggningar men är sedan några år tillbaka åtgärdat. Det gäller emellertid fortfarande för rena fjärrvärmeproduktionsanläggningar som behöver betala 80 procent av full koldioxidskatt.

Bioekonomi

Energiföretagen är positiva till miljömålsberedningens strategi för en bioekonomi. Sverige har stora möjligheter att nyttja skogen som resurs. Energiföretagen noterar beredningens skrivning att ökad elektrifiering, t.ex. av transportsektorn är en annan viktig substitutionsmöjlighet vid sidan av en biobaserad ekonomi. Energiföretagen Sverige delar denna syn och anser att samhällets resurser bör användas på effektivast möjliga sätt.

Utsläpp från energisektorn

Miljömålsberedningen utgår från att energitillförselanläggningar i Sverige inte ska ge upphov till utsläpp av koldioxid från fossila bränslen 2045. Energiföretagen Sverige menar att detta är en rimlig utgångspunkt. I dagsläget är utsläppen från el- och fjärrvärmeproduktion mycket små. En utfasning pågår av det fossila bränsle som finns kvar i el- och fjärrvärmeproduktionsanläggningar.

Miljömålsberedningen konstaterar att den största utmaningen inom energisektorn ligger i att minska utsläppen från avfallsförbränning, eftersom avfallet har en viss andel fossilt innehåll. Beredningen konstaterar att särskilda strategier behövs för att komma till rätta med detta. Beredningen lämnar dock inga förslag på sådana strategier. **Energiföretagen menar att för att komma till rätta med avfallsmängder och fossilandelen i avfallet måste åtgärder vidtas högre upp i kedjan genom att bl.a. minska förbrukning av plast vid tillverkningen och användning av varor, skapa system för återvinning och återanvändning av produkter och utsortering av avfall.** Något som i dagsläget saknas i många länder. Energiföretagen anser att avfallsproblematiken inte kommer att lösas genom att beskatta energiåtervinning av avfall, vilket nu utreds av regeringen.

Utsläpp från bostäder, lokaler och byggande

Miljömålsberedningen konstaterar att systemgränsen för byggnaders energiprestanda bör fokusera på använd energi i stället för levererad (köpt) energi. Beredningen konstaterar vidare att den nuvarande systemgränsen missgynnar kollektiva lösningar såsom fjärrvärme till förmån för egna lösningar såsom solvärme och värmepumpar. Energiföretagen har sedan länge påtalat att den nuvarande systemgränsen är ett stort problem och medför orimliga konsekvenser för det svenska energisystemet. **Energiföretagen Sverige välkomnar och är mycket positiva**

Miljömålsberedningens ställningstagande. En utgångspunkt i "använd energi" ger fokus på långsiktigt energieffektiva byggnader och ger teknikneutralitet mellan uppvärmningsformer.

Vi beklagar att Boverket i sin rapport om "Förslag till svensk definition av nära-nollenergibyggnader" som presenterades i juni 2015 höll fast vid dagens systemgräns som utgår från den "köpta energin". Boverkets förslag bereds fortfarande ett år efter att remisstiden löpte ut inom Regeringskansliet. **Vi delar inte Boverkets uppfattning att en utgångspunkt i använd energi inte skulle stå i överensstämmelse med EU-direktivet om byggnaders energiprestanda. Detta bekräftas också av en rättsutredning som Svensk Fjärrvärme lät en advokatbyrå göra i augusti 2015.**

De hus som byggs bör också vara oberoende av framtidens energisystem. Vi anser även att valet av uppvärmning ska avgöras av den som värmer fastigheten, inte av den som bygger fastigheten. **Det är viktigt att fastighetsägaren själv kan välja uppvärmningsform utifrån det som passar bäst i det enskilda fallet och över tid. Både pris och miljöprestanda för olika uppvärmningsformer kommer att förändras under byggnadens livslängd.** Dagens konstruktion av BBR ger inlåsningseffekter i valet av uppvärmningsform, vilket kommer att finnas kvar även med Boverkets NNE-förslag. Vår uppfattning är att man inte ska kunna kompensera ett hus med dåligt klimatskal med egenproducerad energi.

Tidigare Svensk Fjärrvärme har även låtit ta fram en studie av hur en systemgräns utifrån använd energi skulle kunna se ut - *Byggnads energiprestanda - Använd energi* (CIT Energy Management, november 2014). Vi anser att det finns goda förutsättningar att arbeta vidare med att ta fram ett detaljerat förslag utifrån denna systemgräns. Systemgränsen används också av andra länder, bl.a. i vårt grannland Norge som också efter en översyn som presenterades i februari 2015 beslutat sig för att fortsätta använda sig av denna systemgräns. Energimyndighetens beställargrupp för lokaler (BELOK) har under våren 2015 också tagit fram ett förslag som bygger på beräknad nettoenergi men med verifiering med "köpt energi", vilket inte innebär några utökade krav på mätuppföljning jämfört med idag. **Vi anser att en fortsatt utredning bör genomföras där detaljutformningen av systemgränsen "använd energi" som fokuserar på själva byggnadens klimatskal bör tas fram. Det är också angeläget att frågan hanteras vidare utifrån Energikommisionens arbete under hösten med att ta fram förslag till utformning av energieffektiviseringsmål och att anpassa styrmedel som t.ex. byggreglerna så att de är anpassade till effektutmaningen.**

Luftstrategi

Energiföretagen Sverige anser att det är positivt att Miljömålsberedningen anser att de svenska målen för olika luftutsläpp ska harmoniera med de mål som ställs upp inom ramen för EU:s taktidirektiv.

Vidare anser Energiföretagen att det är positivt att Miljömålsberedningen föreslår att branschgemensam forskning ska stödjas för att utveckla och tillämpa process- och reningsteknik som leder till minskade utsläpp av luftföroreningar från industri- och energianläggningar.

Miljömålsberedningen konstaterar att för att Sverige ska kunna uppnå de åtaganden som är under förhandling inom ramen för EU:s taktidirektiv kommer det krävas en hel del insatser för att minska NOx-utsläppen. **Beredningen konstaterar att det finns en mycket stor potential att minska NOx-utsläppen i industri- och energianläggningar. Konstaterandet baseras på en rapport från Naturvårdsverket. Energiföretagen håller inte med om att denna potential är särskilt stor. Många åtgärder är redan vidtagna och utsläppen per producerad kWh har minskat drastiskt.** NOx-utsläppet per producerad energienhet är dessutom redan mycket lågt i det avgiftsbelagda systemet jämfört med sektorer som ligger utanför. Den stora potentialen för ytterligare utsläppsminskning torde snarare ligga i sektorer utanför NOx-avgiftssystemet. Att t.ex. göra om NOx-avgiften till en skatt, som för närvarande utreds av regeringen, kommer enligt vår mening inte leda till några ytterligare miljövinster. **Energiföretagen anser att om regeringen vill öka effektiviteten i NOx-avgiftssystemet**

ska man snarare tydliggöra NOx-avgiftens faktiska kostnad. Detta kan göras genom att separera avgiftsinbetalningen från utbetalningen av återföringen.

Energiföretagen Sverige välkomnar Miljömålsberedningens förslag om att begränsa utsläpp från småskalig vedeldning. Detta är en viktig åtgärd att genomföra särskilt i tätbebyggda områden. Energiföretagen Sverige håller med om att åtgärder bör tas i de sektorer där utsläppet är högst per producerad energienhet. Vi vill särskilt lyfta upp fördelarna med storskalig bioenergi- och avfallseldning i fjärrvärme- och kraftvärmeanläggningar då storleken möjliggör effektiva miljöreningsteknik avseende miljö och ekonomi.

Stockholm, som ovan

Pernilla Winnhed

VD Energiföretagen Sverige